Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

37 060 IIA **Wijziging van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL 3

B. BEGROTINGSTOELICHTING 4

1 Leeswijzer 4

2 Beleidsartikelen 5
2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer 5
2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer 6
2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer 7
2.4 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer 8

3 Niet-beleidsartikelen 9
3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld 9

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van de Staten-Generaal.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

P.E. Heerma

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2026. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2026 (Kamerstukken II 2025/26, 36800-IIA, nr. 1) opgebouwd.

De stand eerste suppletoire begroting laat de stand zien zoals deze bij eerste suppletoire begroting is gepresenteerd (Kamerstukken II 2025/26, 36800-IIA, nr. 1). Middels de suppletoire begroting september (Kamerstukken II 2026/27, 37035 IIA, nr. 1) is de stand na de eerste suppletoire begroting aangepast.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, groter dan of gelijk aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
2. Uitgaven t.b.v. leden en oud-leden Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 4 mln. Ontvangsten 2 mln.
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.

2 Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**32.130**	**3.639**	**35.769**
	Uitgaven	**32.130**	**3.639**	**35.769**
1.0	**Wetgeving en controle Eerste Kamer**	**32.130**	**3.639**	**35.769**
	Institutionele inrichting	*25.710*	*3.639*	*29.349*
	Apparaat Eerste Kamer	25.710	3.639	29.349
	Personele uitgaven	*5.855*	*0*	*5.855*
	Vergoedingen voorzitter/leden Eerste Kamer	5.855	0	5.855
	Materiële uitgaven	*565*	*0*	*565*
	Verenigde vergadering	565	0	565
	Ontvangsten	**140**	**0**	**140**

Toelichting

1.0 Wetgeving en controle Eerste Kamer
Institutionele inrichting
Apparaat Eerste Kamer
Recentelijk is een deel van de audiovisuele (AV) apparatuur bij de Eerste Kamer (EK) tijdens een onderhoudsbeurt oververhit geraakt en daarmee onherstelbaar beschadigd. De AV-apparatuur wordt ingezet om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting om Kamerdebatten openbaar toegankelijk te maken. Om enige stabiliteit te garanderen is er een tijdelijke huuropstelling geplaatst in 2026. Voor de noodzakelijke aankoop van nieuwe apparatuur wordt het budget opgehoogd met € 3,1 mln.

Daarnaast kan de EK sinds 2026 gebruikmaken van een egalisatiereserve, waarmee fracties de mogelijkheid krijgen middelen op een eigen rekening aan te houden. De EK heeft gekozen voor een grensbedrag van € 0,1 mln. per fractie. Bij de instelling van een egalisatiereserve ontstaat direct het recht op trekkingsrechten. De EK maakt hier gebruik van en vraagt met terugwerkende kracht vanaf januari 2024 middelen op. Dit betreft € 0,5 mln. en het budget wordt met dit bedrag verhoogd.

2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	*** CONCEPT ***			
Art.	**Verplichtingen**	**54.242**	**– 1.200**	**53.042**
	Uitgaven	**54.242**	**– 3.000**	**51.242**
2.0	**Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer**	**54.242**	**– 3.000**	**51.242**
	Institutionele inrichting	*31.156*	*0*	*31.156*
	Schadeloosstelling	31.156	0	31.156
	Personele uitgaven	*23.086*	*– 3.000*	*20.086*
	Pensioenen en wachtgelden	23.086	– 3.000	20.086
	Ontvangsten	**86**	**0**	**86**

Toelichting

2.0 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer
Verplichtingen
Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 1,8 mln. Dit houdt verband met de overgang naar het nieuw financieel systeem dat vanaf 2027 in gebruik wordt genomen.

Personele uitgaven
Pensioenen en wachtgelden
Op basis van de gerealiseerde uitstroom van leden van de Tweede Kamer en de huidige prognose blijven de uitgaven voor wachtgelden aanzienlijk achter bij de raming. Daarom wordt het budget met € 3,0 mln. verlaagd.

2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	*** CONCEPT ***			
Art.	**Verplichtingen**	**222.326**	**8.967**	**231.293**
	Uitgaven	**222.326**	**– 33**	**222.293**
3.0	**Wetgeving en controle Tweede Kamer**	**222.326**	**– 33**	**222.293**
	Institutionele inrichting	*156.290*	*– 33*	*156.257*
	Apparaat Tweede Kamer	154.835	– 33	154.802
	Onderzoeksbudget	1.455	0	1.455
	Materiële uitgaven	*66.036*	*0*	*66.036*
	Drukwerk	2.331	0	2.331
	Fractiekosten	57.309	0	57.309
	Uitzending leden	561	0	561
	Parlementaire enquêtes	3.194	0	3.194
	Bijdrage ProDemos	2.641	0	2.641
	Ontvangsten	**3.939**	**11.700**	**15.639**

Toelichting
3.0 Wetgeving en controle Tweede Kamer
Verplichtingen
Het verplichtingenbudget wordt opgehoogd met € 9,0 mln. Dit houdt verband met de overgang naar het nieuw financieel systeem dat vanaf 2027 in gebruik wordt genomen.

Ontvangsten
De terugontvangsten van fractiekosten van Tweede Kamerfracties zijn € 11,7 mln. hoger dan verwacht. De hogere ontvangsten hangen samen met het feit dat een aantal fracties al beschikken over een algemene reserve ter hoogte van het gemaximeerde bedrag van € 5 mln. en door groepen en fracties die na de verkiezingen in 2025 ophielden te bestaan. Deze overtollige middelen worden daarom teruggeboekt naar de begroting van de Tweede Kamer.

2.4 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**4.742**	**0**	**4.742**
	Uitgaven	**4.742**	**0**	**4.742**
4.0	**Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer**	**4.742**	**0**	**4.742**
	Materiële uitgaven	*4.742*	*0*	*4.742*
	Interparlementaire betrekkingen	4.742	0	4.742
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Voor artikel 4 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2026 geen wijzigingen te melden.

3 Niet-beleidsartikelen

3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld

Tabel 6 Artikel 10. Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**0**	**0**	**0**
	Uitgaven	**0**	**0**	**0**
10.0	**Nog onverdeeld**	**0**	**0**	**0**
	Nog te verdelen	**0**	**0**	**0**
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Voor artikel 10 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2026 geen wijzigingen te melden.